

Міністерство освіти і науки України

Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
кафедра політичних наук і права
Центр соціально-політичних досліджень «Politicus»

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА
ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ
ТА ШЛЯХИ МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 р.

м. Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»**

**X ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
з міжнародною участю**

**СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА:
ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ
МОБІЛІЗАЦІЇ РЕСУРСІВ**

30 квітня 2026 року

м. Одеса

УДК 321(477)(063)

DOI: <https://doi.org/10.24195/UkrainianState2026-10>

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
(протокол від 28 травня 2026 року № 14)*

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Рецензенти:

Кокорев О. В., доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри журналістики, соціальних комунікацій і ІТ-права Державного університету Інтелектуальних технологій і зв'язку.

Петінова О. Б., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Музиченко Г. В. – проректор з наукової роботи, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Каменчук Т. О. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права Університету Ушинського;

Таску-Ставре М. – доктор політичних наук, професор, професор Бухарестського університету (Румунія);

Хевцуріані А. – доктор наук у сфері міжнародних відносин, професор факультету права та міжнародних відносин, Грузинський технічний університет (Грузія).

У збірнику матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» представлено результати наукових досліджень науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, молодих науковців та практиків із вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти та наукових установ, об'єднаних прагненням до осмислення актуальних викликів державотворення, суспільного розвитку та післявоєнної відбудови України.

Матеріали збірника охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної політичної, правової, економічної та соціогуманітарної науки. У наукових доповідях і дослідженнях висвітлено питання розвитку та модернізації політичних інститутів і процесів сучасної держави, правових та економічних механізмів відбудови України, інформаційної безпеки та протидії гібридним загрозам в умовах глобальних трансформацій. Значну увагу приділено філософським засадам державотворення, соціальним практикам і менеджменту соціокультурного розвитку, а також питанням євроінтеграції, транскордонної співпраці, міжнародних партнерств і регіональних стратегій сталого розвитку в умовах сучасних політичних та соціальних змін.

Збірник відображає високий рівень наукової дискусії та міждисциплінарного підходу до аналізу суспільно-політичних процесів, сприяє розвитку наукової комунікації та міжінституційної співпраці. Матеріали конференції становлять практичний і науковий інтерес для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, представників органів державної влади, місцевого самоврядування та фахівців у сфері політичних, правових, економічних і соціогуманітарних наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

Шувар Наталія, Закалик Галина	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ УВАГИ РЕАБІЛІТОЛОГІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ	423
Янківська Анастасія	ІСТОРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО ЯК ІДЕОЛОГІЧНИЙ ФУНДАМЕНТ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ	427
Chaban Nelya	BIOECONOMY AND BIOTECHNOLOGICAL ENTREPRENEURSHIP: THEORETICAL APPROACHES AND CONTEMPORARY INTERPRETATIONS	429
Krokhmal Oleksandr	UKRAINIAN MENTALITY BETWEEN TRADITION AND MODERNIZATION: A PHILOSOPHICAL ANALYSIS	434
Severynchuk Oleksii	EVERYDAY LIFE PRACTICES OF UKRAINIAN MIGRANTS ABROAD AS A FOCUS OF SOCIOLOGICAL RESEARCH: ADAPTATION, INTEGRATION AND CONFLICTS	436

СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ, ТРАНСКОРДОННА СПІВПРАЦЯ ТА МІЖНАРОДНІ ПАРТНЕРСТВА УКРАЇНИ

Андрусик Владислав	СТРАТЕГІЯ WINWIN ЯК ІНСТИТУЦІЙНА ОСНОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО ВЕКТОРУ ВІДБУДОВИ НАПІВПРОВІДНИКОВОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	442
Бабіна Валентина	РЕГІОНАЛЬНІ СИСТЕМИ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДИПЛОМАТИЧНОЇ СЛУЖБИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ	446
Беньковський Сергій	ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО УКРАЇНИ	449
Галіцян Ольга	ПРОГРОМАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ВИМІРАХ ІННОВАТИЗАЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЕДУКАЦІЙНОГО СТРАТЕГУВАННЯ	452
Гедікова Наталя	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	455
Громико Олександра	ВПЛИВ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ НА АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ	458
Даник Вадим	ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЙНОЇ ВАХТИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ МОРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	461
Дерев'янку Ігор	ІНСТИТУЦІЙНА ТА БЕЗПЕКОВА АСИМЕТРІЯ У ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ З НАТО	463
Дидик Олександр	АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: МІЖ ЗОВНІШНЬОЮ ОБУМОВЛЕНІСТЮ ЄС ТА ВНУТРІШНІМИ БЕЗПЕКОВИМИ ІМПЕРАТИВАМИ	466
Іванова Наталія Федосова Олександра	УКРАЇНА В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРСТВ У ФРАНКОМОВНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ (ANNUAIRE FRANÇAIS DE RELATIONS INTERNATIONALES)	470
Іванова Наталія Василега Софія	ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)	474

Література:

1. Allard P. Les sanctions européennes à l'encontre de la Russie : La poursuite de la paix par d'autres moyens. *Annuaire français de relations internationales*. Paris : Éditions Panthéon-Assas, 2015. P. 167–190. URL: <https://surl.li/tlixsx>.
2. Annuaire français de relations internationales. *CAIRN.INFO*. URL: <https://surl.li/cniufv>.
3. Auvret-Finck J. La guerre en Ukraine au secours de la politique de sécurité et de défense commune ? *Annuaire français de relations internationales*. Paris: Éditions Panthéon-Assas, 2023. P. 649–669. URL: <https://surl.li/ixtgh>.
4. *CAIRN.INFO* : portail de publications en sciences humaines et sociales. URL: <https://surl.lu/yoftsg>.

Іванова Н. Г.,

к. філол. н., доцент,

доцент кафедри міжнародних відносин

Національний університет «Острозька академія» ,

Василега С. Є.,

здобувачка першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

Національний університет «Острозька академія»,

м. Острог, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЧЕСЬКОЇ МОДЕЛІ ПІДТРИМКИ УКРАЇНИ В ДЗЕРКАЛІ ФРАНКОМОВНОЇ АНАЛІТИКИ (СІЧЕНЬ 2026 РОКУ)

У сучасній науці міжнародних відносин дедалі більшого значення набуває дискурс-аналіз медійних джерел як інструмент виявлення трансформацій зовнішньої політики держав. Метою даного дослідження є комплексний аналіз франкомовних газетних матеріалів, опублікованих протягом січня 2026 року щодо Чехії за уряду Андрея Бабіша, зокрема в аспекті інституційного конфлікту між президентом і урядом. Звернення саме до франкомовного сегмента є принциповим, оскільки він відображає рецепцію чеського політичного курсу у ширший європейський дискурс, орієнтований передусім на аудиторію Європейського Союзу. Початок 2026 року став для Чеської Республіки періодом глибокої зовнішньополітичної турбулентності та інституційної кризи; центральною дослідницькою проблемою, що об'єднує аналізовані матеріали,

виступає інституційний розрив між президентом Чехії Петром Павелом та урядом Андрея Бабіша як фактор, що визначає нову конфігурацію підтримки України. У результаті сформований феномен «поділеної зовнішньої політики», коли держава втрачає цілісність позиціонування на міжнародній арені. Такий підхід дозволяє не лише реконструювати події, але й виявити механізми їх інтерпретації у європейському політичному дискурсі.

Матеріал дослідження системно охоплює різні виміри висвітлення чеської зовнішньої політики: *EURACTIV FRANCE* забезпечує експертно-політичний погляд на рівні ЄС, *RADIO PRAGUE INTERNATIONAL* подає позицію зсередини офіційно наближеного чеського медійного простору, *LE TAURILLON* репрезентує аналітичний громадсько-європейський дискурс [3; 2; 1]. Зазначене дозволяє уникнути однобічності та зіставити інституційний, національний і ціннісно-європейський підходи і дає змогу комплексно дослідити трансформацію позиції Чехії щодо підтримки України саме на початковому етапі 2026 року.

Франкомовний характер публікацій є принципово важливим. Багатогранною політичною метафорою («чеський Трамп») Жан Жіводан характеризує Андрея Бабіша, що фокусує увагу на його внутрішніх мотивах: пріоритет «купівельної спроможності чехів» над геополітичною стабільністю регіону [1]. Підкреслимо, що з лінгвістичного погляду вказаний вираз є антономазією, стилістичним прийомом, де власне ім'я (Дональд Трамп) використовується як загальна назва для позначення певного типу політичного діяча. Ця метафора підкреслює перехід Чехії від ідеологічної підтримки союзників до суто прагматичного, трансакційного виживання на міжнародній арені.

Як відомо, січень 2026 року став переломним моментом для чеської дипломатії. Після парламентських виборів жовтня 2025 року, на яких партія АНО Андрея Бабіша здобула 35% голосів, країна увійшла у фазу глибокої ревізії своїх міжнародних зобов'язань. Представлені статті демонструють динаміку цієї ревізії: від прагматичного маневрування до відкритої конфронтації з інститутами ЄС та внутрішньополітичного конфлікту між урядом і президентом.

У матеріалі Анети Зачової фіксується феномен, яке в політології визначається як «тактичний розворот» [3]. Йдеться про зміну позиції Андрея Бабіша, котрий у межах передвиборчої кампанії активно експлуатував риторику, спрямовану проти надання допомоги Україні, однак у постелекторальний період змушений був коригувати політичний курс відповідно до зовнішньополітичних реалій. З погляду міжнародних відносин, це рішення є класичним прикладом трансакційної політики: рішення ухвалюються на основі співвідношення витрат і вигод у конкретній конфігурації сил. Відмова від Чеської ініціативи (понад 4

млн снарядів за два роки), яка є головним дипломатичним активом Праги в НАТО, означала б повну дипломатичну ізоляцію Праги серед західних союзників. Водночас реалізується модель «обмеженої участі»: збереження логістичної та експертної ролі без прямого бюджетного фінансування, що поєднує зовнішньополітичну лояльність із внутрішньополітичними обмеженнями, зокрема необхідністю відповідати обіцянкам щодо захисту економічних інтересів виборців (захист «купівельної спроможності чехів»). Особливої уваги заслуговує контекст «коаліції охочих» у Парижі, згаданий у статті: рішення Чехії не є ізольованим, а вписується у ширший процес координації європейських держав щодо підтримки України. Отже, навіть популістський уряд змушений діяти в межах колективних механізмів, що обмежує його автономію.

Стаття Жана Жіводана аналізує відмову Чехії від участі в кредитному механізмі ЄС обсягом 90 млрд євро для України (2026–2027 рр.), що інтерпретується як сигнал відходу від проактивної підтримки до більш обережної, а подекуди й скептичної позиції [1]. Політику Чехії розглянуто як фактор потенційного розколу в Європейському Союзі, що ставить Прагу в один ряд із Будапештом Віктора Орбана та Братиславою Роберта Фіцо: акцент зміщується з окремого рішення на системну трансформацію зовнішньої політики держави. Цей крок знаменує собою радикальний розрив із політикою попереднього уряду Петра Фіали, який дотримувався концепції «непохитної підтримки». Політика Андрея Бабіша демонструє чіткий розрив із попередньою лінією, що відображає його стратегію «Чехія насамперед». У цьому матеріалі особливо чітко простежується логіка неокласичного реалізму, де зовнішня політика держави визначається не лише міжнародним середовищем, але й внутрішніми політичними факторами. Повернення Бабіша до влади, формування коаліції з проросійськими та євроскептичними силами, а також внутрішній соціально-економічний дискурс (захист купівельної спроможності громадян) створюють нову конфігурацію політичних пріоритетів. Важливим елементом аналізу є порівняння Чехії з Угорщиною та Словаччиною: автор вписує чеський кейс у ширший регіональний тренд «східноєвропейського скептицизму» щодо підтримки України. Вказано на формування нового «євроскептичного блоку» всередині Вишеградської групи (Чехія, Угорщина, Словаччина), уможлиблює потенційну трансформацію регіонального балансу в межах ЄС, де формується група держав із більш обережним або навіть критичним ставленням до політики допомоги Україні. Особливої уваги заслуговує аналіз ролі коаліційних партнерів Бабіша, зокрема ультраправої партії SPD, яка створює додатковий тиск на уряд.

Таким чином, зовнішня політика Чехії постає як результат складного балансу між різними політичними центрами впливу.

Стаття, що була опублікована 27 січня 2026 р., фокусується на інституційному вимірі зовнішньої політики Чехії, зокрема на гострому конфлікті між президентом Петром Павелом та урядом Бабіша [2]. З точки зору інституціоналізму, ситуація в Чехії демонструє класичний приклад «поділеної зовнішньої політики», коли різні державні інституції просувають альтернативні бачення міжнародної ролі країни: президент Павел виступає як гарант проєвропейського та проукраїнського курсу, тоді як уряд Бабіша тяжіє до обмежено-прагматичної участі. Особливо показовим є перегляд оборонної політики: скасування зобов'язань щодо збільшення військових витрат до 3% ВВП і повернення до «достатнього» рівня у 2% свідчить про зміну пріоритетів безпеки. Водночас позиція президента відображає більш традиційний підхід, орієнтований на зміцнення союзницьких зобов'язань. У той час як адміністрація президента кваліфікує російську агресію як «найбільшу загрозу для Європи», лідери коаліції (зокрема Окамура) викреслюють це формулювання з офіційних документів, вважаючи основною загрозою нелегальну міграцію. Цікавою є також реакція Праги на зміну риторики у Вашингтоні після повернення Дональда Трампа: питання суверенітету Гренландії та реакції на політику США стали ще одним полем битви між Павелом та урядом. Скасування призначення посла на Тайвані ймовірно приховує підготовку уряду Бабіша до відновлення тісніших економічних зв'язків із Китаєм, що різко контрастує з ціннісною політикою президента Павела.

Таким чином, у франкомовній аналітиці першого місяця 2026 року ситуація в Чехії розглядається як частина ширшої системної кризи європейської солідарності (з дистанціюванням від внутрішньочеської полеміки), з інтерпретацією іміджу Чехії як «нестабільного» партнера, що має значення для позицій країни у європейських структурах.

Література:

1. Givodan J. Nouvelle fracture au sein de l'UE : la République tchèque de Babiš réduit son soutien à l'Ukraine. *Le Taurillon*. 2026. 19 janv. URL: <https://surl.li/qelrsa>

2. Kubišta A. La politique étrangère tchèque tirillée entre les positions du gouvernement et du président. *Radio Prague International*. 2026. 27 janv. URL: <https://surl.li/hwzvhm>

Zachová A. Andrej Babiš fait volte-face : la République tchèque maintient son programme d'approvisionnement en munitions pour l'Ukraine. *Euractiv France*. 2026. 8 janv. URL: <https://surl.li/iubhnk>

Наукове видання

Сучасна українська держава: вектори розвитку та шляхи мобілізації ресурсів : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Одеса, 30 квітня 2026 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2026. 583 с.

Опубліковано в авторській редакції